

Yttrande över granskning av förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet

Sammanfattning

Hur ser ni på de ändringar som gjorts i havsplanerna efter samrådet?

Norrtälje kommun ställer sig positiv till att kommunens önskemål om visualiseringar beaktats. Visualiseringarna visar en exempelpark på varierande avstånd. Detta gör att kommunen kan ta ställning till förslagets påverkan på kommunen.

Kommunen bedömer att området för energiutvinning Ö 216 kommer få en visuell påverkan på det yttersta havsbandet i kommunen. Kommunen är negativ till all visuell påverkan då vår skärgård är en av kommunens största tillgångar. Kommunen är positivt inställd till att områdets kulturmiljövärden enligt havsplanen ska visas särskild hänsyn, men efterfrågar ytterligare information om hur detta ska omsättas i praktiken vid uppförandet av en vindkraftpark.

Hur ser ni på de ändringar som gjorts i konsekvensbeskrivningen efter samrådet?

Norrtälje kommun har inga synpunkter.

Hur kan vi förbättra förslaget till ändrade havsplaner?

Norrtälje kommun önskar en tydligare beskrivning av hur havsområdets kulturmiljövärden planeras visas särskild hänsyn. Då den ekonomiska livslängden på havsbaserad vindkraft är relativt kort bör de ekonomiska konsekvenserna av borttagning av anläggningar finnas med. Det finns en risk att bolag som uppför anläggningar inte finns kvar efter anläggningarnas tekniska livslängd är uppnådd. Det vore bra med en redogörelse för vem som ansvarar för att återställa dessa områden.

Ärendet

I februari 2022 beslutade regeringen om Sveriges första havsplaner. I samband med beslutet gav regeringen i uppdrag till flera statliga myndigheter att se över om det gick att utöka den årliga havsbaserade elproduktionen. I de antagna havsplanerna ges förutsättningar för ca 60 TWh, men endast 20–30 TWh beräknas bli aktuella i slutändan. Regeringen har gett berörda myndigheter i

uppdrag att se om det går att möjliggöra för ytterligare 90 TWh årlig havsbaserad elproduktion. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) påbörjade därför ett arbete med att revidera havsplanerna. Havsplanerna består av Västerhavet, Östersjön och Bottniska viken. Norrtälje kommun berörs huvudsakligen av havsplanen för Östersjön.

Figur 1 De tre havsplaneområdena, Havs- och vattenmyndigheten

Under hösten 2022 genomfördes ett s.k. avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivning, vilket är en del av planprocessen. Norrtälje kommun hade inga synpunkter på avgränsningssamrådet. Under våren 2023 har Energimyndigheten givit förslag på nya områden lämpade för energiproduktion. Dessa har sedan tagits i beaktande inför revidering av havsplanerna.

Havsplanerna samråddes med berörda kommuner och länsstyrelser, samt andra berörda parter under hösten 2023. Utifrån samrådsförslaget och de synpunkter som inkommit har ett granskningsförslag upprättats. Granskningstiden pågår mellan den 16 maj och 30 augusti 2024.

Under granskningen önskar HaV svar på nedanstående frågor:

- Hur ser ni på de ändringar som gjorts i havsplanerna efter samrådet?
- Hur ser ni på de ändringar som gjorts i konsekvensbeskrivningen efter samrådet?
- Hur kan vi förbättra förslaget till ändrade havsplaner?

Anknytande ärenden

- Avgränsningsområde inför miljökonsekvensbeskrivning – Baltic Offshore Delta och tillhörande internkabelnät den 7 mars 2022, KS 2022-38 (området motsvarar ungefär området Ö 216 i havsplanen för Östersjön)

Norrtälje kommuns yttrande i samrådsskedet

Norrtälje kommun anförde i yttrande daterat den 11 oktober 2023 att föreslagna områden Ö 216 och Ö 218 kan få en visuell påverkan på de yttersta delarna av skärgården. Kommunen såg det dock som positivt att områdena utreds vidare men att kommunen behöver medverka vid fortsatt planering. Det föreligger ett stort utredningsbehov för att kunna ta ställning till en eventuell påverkan på Norrtälje kommuns intressen.

Norrtälje kommun betonade också planförslagets osäkerhetsfaktorer med många utredningsområden och alternativa utredningsområden för energiutvinning.

Norrtälje kommun efterfrågade inför granskning en tydligare vägledning från både HaV och Försvarmakten om vilka områden som faktiskt kan bli aktuella.

Bemötande av Norrtälje kommuns synpunkter

HaV beskriver i samrådsredogörelsen hur kommunens synpunkter har hanterats och har förtydligat varför ett område utgör ett utredningsområde. HaV noterar kommunens synpunkter på att det är svårt att bedöma den visuella påverkan från vindkraftverk till havs och har tagit bort område Ö 218 för att minska påverkan på pelagiskt fiske.

Myndigheten beskriver vidare att man inte har information om Försvarmaktens intressen som inte är öppna. Därför har man endast kunnat ta begränsad hänsyn till försvarsintresset i förslagen till havsplaner.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Hur ser ni på de ändringar som gjorts i havsplanerna efter samrådet?

Område Ö 218 utgår

Havs- och vattenmyndigheten har tagit bort område Ö218, efter synpunkter från Jordbruksverket gällande påverkan på pelagiskt fiske.

Samhällsbyggnadskontoret gör ingen annan bedömning än Jordbruksverket rörande att fisket bör få företräde framför energiutvinning inom detta område.

Förtydligande av utredningsområden

Kommunen hade synpunkter angående vilka riktlinjer som bör gälla inom utredningsområden för energiutvinning. HaV har förtydligat varför områden utpekats som utredningsområden i granskningsförslaget. HaV beskriver att det krävs mer detaljerade analyser för att kunna avgöra om energiutvinning är den mest lämpliga för områdena. Särskild påverkan på migrerande fågel och överlappning med Natura 2000-områden är faktorer som behöver studeras vidare. Detta bör ske i vidare planering eller tillståndsprövning, enligt HaV. Samhällsbyggnadskontoret bedömer att HaV har förtydligat så långt möjligt. Kontoret bedömer dock att många osäkerhetsfaktorer kvarstår. Ju fler områden som pekas ut som utredningsområden, desto mindre vägledning ger planen, och dess syfte förloras.

Område Ö 216 är inför granskning inte längre är alternativt utredningsområde, utan ett område för energiutvinning med särskild hänsyn till Forsvarsmakten och kulturmiljövården. Det är positivt med en tydlig inriktning för kommande planering och tillståndsprövning. Samhällsbyggnadskontoret är därför positiv till detta förtydligande.

Hur ser ni på de ändringar som gjorts i konsekvensbeskrivningen efter samrådet?

Som en del av konsekvensbeskrivningen har HaV har tagit fram visualiseringar på en exempelpark för vindkraft. Exempelparken har 72 vindkraftverk med totalhöjden 343 meter, navhöjden 200 meter och rotordiametern 286 meter. Avståndet mellan verken är 6 rotordiametrar eller ca 1,7 km.

Storleken hos exempelparken har valts för att ge exempel på en medelstor vindkraftpark utifrån storleken på energiområdena i planförslaget.

För de kumulativa bilderna har liknande anläggningar lagts till enligt redovisningen som återfinns längst ner på sidan. För nattanimeringarna har samtliga verk försetts med ett intensivt blinkande vitt sken enligt Transportstyrelsens anvisningar.

Samtliga bilder och animeringar är gjorda utan väderfilter. För att få en så bra överensstämmelse med verkligheten som möjligt bör bilderna redovisas med höjden 18 cm och betraktas på 40 cm avstånd.

Samhällsbyggnadskontoret har studerat de visualiseringar som tagits fram. Det enda område som ligger inom synhåll från kommunen är område Ö 216. Området ligger ca 35 km sydväst om Svenska Högarna. Utifrån den visualisering som gjorts på detta avstånd kan kontoret konstatera att verken är synliga, beroende på väderlek mer eller mindre. Svenska Högarna ingår i ett område som är viktigt för friluftslivet. Området ingår i riksintresse för kulturmiljövården. Det är viktigt att dessa värden inte går förlorade.

En större farled passerar mellan Svenska Högarna och det planerade området Ö 216. Även om fritidsbåtar kan röra sig utanför Svenska Högarna bedömer samhällsbyggnadskontoret att det huvudsakligen är skärgården innanför Svenska Högarna som används av fritidsbåtar.

Hur kan vi förbättra förslaget till ändrade havsplaner?

Samhällsbyggnadskontoret skulle önska exempel på hur hänsyn kan tas till kulturmiljövården för en vindkraftpark. Det framstår som osannolikt att hänsyn kan tas utöver själva lokaliseringen av vindkraftparken. Det vore bra att förtydliga detta i planen.